

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 14 0 К 002665 17 Кж 2
Бања Лука, 23.03.2018. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић и Обрена Бужанина, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог И.М., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о жалби браниоца оптуженог, В.Т.-Ш., адвоката из И.С., изјављеној против пресуде Окружног суда у Источном Сарајеву број: 14 0 К 002665 17 К 2 од 21.09.2017. године, у сједници вијећа одржаној дана 23.03.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба браниоца оптуженог И.М. и потврђује пресуда Окружног суда у Источном Сарајеву број: 14 0 К 002665 17 К 2 од 21.09.2017. године.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Источном Сарајеву број: 14 0 К 002665 17 К 2 од 21.09.2017. године, оптужени оглашен је кривим због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ) и осуђен на казну затвора у трајању од 5 (пет) година. На основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 53/12, у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка у износу од 875,00 КМ, док су на основу члана 108. став 3. истог Закона, оштећени са имовинскоправним захтјевом упућени на парницу.

Доношењу ове пресуде претходило је рјешење овог суда број 14 0 К 002665 16 Кж од 23.02.2017. године, којом је уважавањем жалбе браниоца оптуженог укинута пресуда Окружног суда у Источном Сарајеву број: 14 0 К 002665 15 К од 03.10.2016. године и предмет враћен том суду на поновно суђење.

Против те пресуде жалбу је благовремено изјавио бранилац оптуженог, због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања и због одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се оптужени ослободити од оптужбе или да се иста укине и отвори претрес пред овим судом, након којег ће се донијети пресуда којом се оптужени ослобађа од оптужбе.

Окружни јавни тужилац није подносио одговор на жалбу браниоца оптуженог.

Разматрајући спис, побијану пресуду и жалбу, одлучено је као у изреци ове пресуде, из следећих разлога:

Оспоравајући правилност и законитост побијане пресуде, жалба браниоца оптуженог указује на битне повреде одредаба кривичног поступка, садржане у одредби члана 311. став 1. тачке г), з) и к) и став 2., те на повреде члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода (у даљем тексту: ЕКЉП). Приговара се да је повређено право на одбрану оптуженог, оспорава се законитост у прибављању доказа на којима је заснована побијана пресуда, истичу се приговори да у побијаној пресуди нису наведени разлози о одлучним чињеницама, као и на неправилно примјењене поједине одредбе ЗКП РС, које су по ставу жалбе биле од утицаја на законито и правилно доношење пресуде.

У оквиру чињеничне основе побијане пресуде, аргументима изнесеним у жалби браниоца оптуженог се оспорава правилност оцјене изведених доказа оптужбе и одбране, па слиједом тога и правилност утврђења одлучних чињеница, са тврдњом да спроведени докази не потврђују тврдње оптужбе да је оптужени починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. КЗ СФРЈ, за које је побијаном пресудом оглашен кривим.

Неосновани су приговори из жалбе, којима се истиче да је првостепени суд повриједио право на одбрану оптуженог на начин да је прекршио одредбе члана 3. став 2. и члана 14. ЗКП РС. Ово с тога што, по оцјени овог суда, првостепени суд није имао сумње у погледу било којег доказа у корист или на штету одбране, због чега, супротно наводима из жалбе, није прекршен принцип „in dubio pro geo“, садржан у цитираној законској одредби, па с тим у вези није повријеђено ни право на одбрану оптуженог. Осим тога, супротно наводима из жалбе, првостепени суд је дао могућност одбрани да своје аргументе супротстави аргументима оптужбе, на начин што су на приједлог одбране спроведени многобројни докази (како субјективни, тако и објективни), због чега су неосновани и приговори жалбе да је одбрана на било који начин током првостепеног поступка, доведена у неравноправни положај у односу на оптужбу, нити да је дошло до повреде принципа једнакости оружја садржаног у одредби члана 14. ЗКП РС.

Неосновани су приговори изнесени у жалби браниоца оптуженог да је првостепени суд починио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС, тврдњом да су записници о препознавању незаконити докази, на којима се не може заснивати пресуда.

Наиме, одредбом члана 150. став 3. ЗКП РС прописано је да ако је потребно да се утврди познаје ли свједок лице или предмет, тражиће се од њега прво да га опише или да наведе знакове по којима се разликују, па ће му се тек после показати ради препознавања и то заједно са другим њему непознатим лицима, односно ако је то могуће, заједно са предметима исте врсте, а ставом 4. истог члана, прописано је да ако препознавање лица није могуће у складу са ставом 3., препознавање ће се извршити на основу фотографија тог лица и фотографија свједоку непознатих лица. Притом, препознавање на основу фотографија се употребљава не само у ситуацији када је осумњичени у бјекству, како то погрешно сматра жалба, већ и у ситуацијама када постоје неке друге околности које оправдавају употребу оваквог начина извођења ове радње. Ту спада ситуација у којој је од времена опажања до времена предочавања протекао дужи временски период, па се основано претпоставља да се физиономија осумњиченог значајно промијенила. Према томе, како је у конкретном случају, од периода инкриминисаног догађаја до периода када су предузете радње препознавања на основу фотографија, протекло чак 18 година, приликом радње препознавања, свједоцима је предочена фотографија оптуженог настала у вријеме приближно времену опажања, наравно заједно са фотографијама неспорних лица сличног изгледа, непознатим свједоцима, то су, по оцјени овог суда записници о препознавању законити докази. Осим тога, обзиром да су прије препознавања, свједоци саслушани и на записницима о њиховом саслушању је констатовано да су поучени о свим правима, те су им дата и упозорења, у смислу одредбе члана 151. ЗКП РС, те обзиром да одредбе ЗКП РС, не прописују обавезу давања поуке и упозорења свједоцима, прије предузимања радње препознавања, то су без основа и жалбени приговори којима се оспорава законитост радњи препознавања због чињенице да свједоци прије радње препознавања, нису поучени о својим правима и да нису упозорени у смислу наведене законске одредбе.

Надаље, овај суд налази да образложење побијане пресуде садржи разлоге у погледу свих одлучних чињеница са аспекта постојања кривичног дјела и кривице оптуженог и чињеница одлучних за правилну примјену Кривичног закона, јер, супротно наводима из жалбе браниоца оптуженог, иста садржи разлоге о свим елементима бића кривичног дјела ратног злочина против цивилног савништва из члана 142. КЗ СФРЈ, ради чега су неприхватљиви приговори жалбе засновани на тврдњи да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

Нису учињене ни битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС, на које је указала жалба браниоца оптуженог, а које су по тврдњама из жалбе учињене на начин што је првостепени суд повриједио одредбе члана 295. став 2. ЗКП РС, јер супротно наводима из жалбе, побијана пресуда је оцијенила сваки доказ како оптужбе, тако и одбране појединачно и у вези са осталим доказима.

Обзиром да се према наводима из жалбе браниоца оптуженог, повреду члана 6. ЕКЈП и члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине везује за битне повреде одредаба кривичног поступка, то је овај суд кроз оцјену неоснованости

тих приговора, утврдио да нису основани и приговори којима се истиче да је првостепени суд повриједио право на правично суђење.

Надаље, приговорима садржаним у жалбама браниоца оптуженог, се не може оспорити правилност чињеничних утврђења и закључак побијане пресуде да је оптужени починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. КЗ СФРЈ, за које је том пресудом оглашен кривим. Такав закључак резултат је правилне оцјене свих проведених доказа оптужбе и одбране и то појединачно и у међусобној повезаности, па разлоге за такав закључак, као мјеродавно образложене и ваљане, овај суд у цјелости прихвата, а њихова правилност се жалбеним аргументима браниоца оптуженог, не може оспорити.

Прије свега, побијана пресуда у битним сегментима износи садржај изведених доказа, те исте правилно оцјењује и изводи коначан, а по оцјени овога суда правилан закључак да је оптужени учинио кривично дјело које му оптужба ставља на терет. Посебно је побијана пресуда на страни 4. и 5. анализирала садржај исказа свједока Ф.Л., Х.С., С.А., Е.Т., С.К. и Р.К., те је, насупротив жалбеним приговорима браниоца, основано прихватила вјеродостојним њихове исказе и на основу истих правилно утврдила да је управо оптужени И.М. извршилац предметног кривичног дјела. Притом, тврдња ових свједока да је лице И.М. починио кривично дјело, своју потврду налази и у појединим записницима о препознавању лица, па је тако свједок Ф.Л. на записнику о препознавању исказао да је И.М., лице под редним бројем 3. и да је сигуран да се не налази на осталим фотографијама, затим свједоци Е.Т. и Х.С. су исказали да је лице под редним бројем 3. највјероватније лице И.М., које је извршило предметно кривично дјело. Свједок С.А. је исказао да му лице под редним бројем 3. највише личи на М. и да је сигуран да нико од лица на осталим фотографијама није Милошевић, док су свједоци Р.К. и С.К. означили по два лица и то на фотографијама под редним бројевима 3. (оптужени М.) и 5. Осим тога, супротно жалбеним наводима, управо због различитости у описивању извршиоца дјела, побијана пресуда се не заснива на исказу свједока Х.М., као ни на записнику о препознавању од стране овог свједока.

Разлике у исказима саслушаних свједока оптужбе, на којима указује жалба браниоца, се не односе на битне чињенице. Чињеница да првостепени суд није оцијенио доказе на начин на који одбрана то цијени, те да није посебно анализирала сваки сегмент исказа који су свједоци дали, било током саслушања у фази истраге, било на главном претресу, не чини побијану пресуду мањкавом и непотпуном, већ јасном и концентрисаном на битне елементе кривичног дјела за које се оптужени терети. Оцјена доказа, као битан елемент садржаја пресуде, треба да садржи образложење због чега и на основу чега је суд утврдио (или није утврдио) постојање битних елемената кривичног дјела, те на који начин је цијенио противријечне доказе који су у том контексту изведени, али то не значи да је суд у обавези да појединачно разјасни сваку разлику у исказима свједока. Дакле, по оцјени овог суда, побијана пресуда је дала ваљане и исцрпне разлоге због чега одређене чињенице узима као доказане, те правилно образложила на који начин је цијенила одређене разлике у исказима свједока оптужбе.

Такође супротно жалбеним приговорима браниоца оптуженог, побијана пресуда је анализирана и по оцјени овог суда, правилно оцјенила доказе одбране, не прихватајући их и о томе на страни 5. и 6. дала детаљно и ваљано образложење, које у цијелости прихвата и овај суд, па се жалилац упућује на те разлоге. Осим тога, обзиром да су докази одбране (Списак српских добровољаца за оперативну јединицу за општину Т. и материјални доказ под називом „Интервентни вод“), неовјерене фотокопије, које се у смислу одредбе члана 289. став 2. и 3. ЗКП РС, не могу користити као доказ, то је, супротно жалбеним наводима, ирелевантан разлог због којег је одбрана предложила њихово извођење на претресу пред првостепеним судом.

На основу свега наведеног, овај суд налази да је чињенично стање потпуно и правилно утврђено и да је правилно примјењен Кривичног закона, када су радње оптуженог, чињенично описане у изреци побијане пресуде, квалификоване као кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. КЗ СФРЈ.

Неосновани су и жалбени приговори у погледу одлуке о кривичној санкцији. Наиме, за кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, прописана је казна затвора најмање пет година. Казна затвора у трајању од 5 (пет) година, коју побијана пресуда изриче оптуженом и по оцјени овога суда је у свему примјерена тежини почињеног дјела, степену кривичне одговорности оптуженог и околностима под којима је то дјело почињено. У изреченој казни у довољној мјери су дошле до изражаја све олакшавајуће и отежавајуће околности на страни оптуженог и оне су по првостепеном суду правилно оцјењене. Стога је и по оцјени овога суда изречена казна потребна и довољна ради остваривања сврхе кажњавања, како са аспекта генералне, тако и са аспекта специјалне превенције.

Како из наведених разлога, жалба браниоца оптуженог није основана, ваљало је ту жалбу одбити као неосновану, на основу члана 327. ЗКП РС и првостепену пресуду потврдити.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић